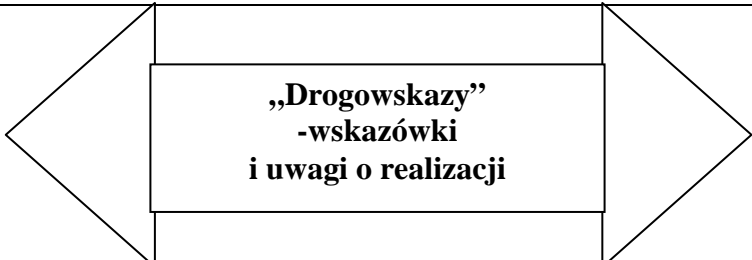

Scenariusz zajęć do programu kształcenia „Myślę- działam- idę w świat”

Autor: Magdalena Kubacka	
Klasa II Edukacja: polonistyczna, społeczna, plastyczna	Temat lekcji: Dzieci też mają swoje prawa!- Konwencja Praw Dziecka
Cel/cele zajęć: - zapoznanie z podstawowymi prawami dziecka i obowiązującymi dokumentami gwarantującymi te prawa- Konwencja Praw Dziecka, - wzbogacenie wiedzy uczniów o wiadomości dotyczące osób i instytucji, do których mogą się zwrócić o pomoc, jeśli ich prawa są naruszane, - doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem, - rozwijanie kreatywności, wyobraźni i wdrażanie do działań twórczych, - doskonalenie umiejętności dokonywania obliczeń na liczbach dwucyfrowych, - kształcenie umiejętności podejmowania działań i zgodnej współpracy z innymi.	Cele zajęć w języku ucznia/ dla ucznia: - poznam prawa dziecka zawarte w Konwencji Praw Dziecka, zilustruję wybrane z nich, - dowiem się kto i jakie instytucje dbają o przestrzeganie praw dzieci, - wspólnie z kolegami przedstawię w scenie różne sytuacje łamania praw dzieci.
Kryteria sukcesu dla ucznia: - wyjaśniam, co oznaczają wybrane prawa dziecka, rysuję i przedstawiam z nimi scenkę, - znam numer telefonu do Rzecznika Praw Dziecka, wiem do kogo mogę się zwrócić o pomoc, gdy nie są przestrzegane moje prawa.	
Podstawa programowa: 1.1)a), 1.1)b), 1.1)c), 1.2)a), 1.2)b), 1.3)c), 1.4)a), 1.4)b), 3.1)a), 4.2)a), 4.2)b), 5.1), 5.4), 5.11), 7.3), 11.1)	
Metody pracy: „metaplan”, drama, „giełda pomysłów”, metoda ćwiczeń i praktycznego działania, gra dydaktyczna „bingo”, ewaluacyjna- „klasowi raperzy”	
Formy pracy: indywidualna, grupowa jednolita i zróżnicowana, zbiorowa	
Środki dydaktyczne: białe kartki, szare arkusze papieru, kredki, karteczki samoprzylepne, wiersz: „Prawa dziecka” M. Brykczyńskiego- Załącznik nr 1, Słownik języka polskiego PWN, kostka do gry, komputer z dostępem do Internetu, tablica interaktywna lub projektor, dowolna muzyka relaksacyjna lub piosenka zespołu „Pod budą” pt.: „List do świata”, hasła- prawa dzieci- Załącznik nr 2, „emotki” do losowania grup- Załącznik nr 3, Konwencja Praw Dziecka http://www.unicef.org/magic/resources/CRC_polish_language_version.pdf , opis sytuacji do scenek dramowych- Załącznik nr 4, zeszyty	

Przebieg zajęć		
	Centra Aktywnej Edukacji	

<p>1. Powitanie w kole na dywanie – rymowanka ilustrowana ruchem: <i>Wszyscy są– witam Was!</i> <i>Zaczynamy, bo już czas,</i> <i>Jestem ja, jesteś Ty</i> <i>Razem tu jesteśmy my (3 razy).</i></p> <p>2. „<i>Matematyczna rozgrzewka</i>”- BINGO gra aktywizująca całą klasę. Każde dziecko otrzymuje kartkę A4 i składa ją kolejno cztery razy. Po rozłożeniu kartka podzielona jest na 16 pól. Na tych polach zapisuje się liczby dwucyfrowe (na każdym polu inną), zbudowane z cyfr: 1, 2, 3, 4, 5, 6 (takie cyfry są na kostce). Nauczyciel rzuca kostkami, podaje informację o wyrzuconej liczbie oczek, w sposób pobudzający myślenie matematyczne, np.: 2 jedności i 3 dziesiątki. Dzieci odszukują odpowiednią liczbę i przekreślają ją na planszy. To dziecko, które pierwsze skreśli cztery pola w poziomie, pionie lub po skosie, krzyczy „bingo” .¹</p> <p>3. Wprowadzenie do tematu zajęć- rozwiązanie zagadki podanej przez nauczyciela: <i>Nie lewa strona.</i> (PRAWA) Człowiek, lecz nie dorosły. (DZIECKO). Podanie przez nauczyciela tematu dnia oraz zapisanie go do zeszytów. Ustalenie i omówienie celów zajęć oraz kryteriów sukcesu uczniów.</p> <p>4. Wysłuchanie czytanego przez nauczyciela lub chętne dziecko wiersza „<i>Prawa dziecka</i>” M. Brykczyńskiego- Załącznik nr 1 (tekst należy powielić dla każdego ucznia) Rozmowa dotycząca tekstu: <i>Co to są prawa?</i> – próby definiowania przez uczniów. Nauczyciel przytacza definicję ze Słownika języka polskiego PWN. <i>Czy dzieciom potrzebne są prawa? Jakie prawa mają dzieci? Które prawo jest według was najważniejsze?</i> Szukanie wybranych fragmentów tekstu i głośne czytanie przez chętne dzieci.</p>	<p>artystyczno- ruchowe</p> <p>matematyczno- przyrodnicze</p> <p>polonistyczno- komunikacyjne</p>
---	---

¹ E. Gruszczyk- Kolczyńska, M. Skura, Skarbiec matematyczny. Poradnik dla nauczyciela klasa 0 i klasy I-III, Warszawa 2005, s.124

² J. M. Łukasik, Spoko lekcja 2, czyli jeszcze więcej sposobów na oryginalne zajęcia, Wydawnictwo Jedność, Kielce 2011, s. 72

5. Poznanie Konwencji Praw Dziecka (nauczyciel wyjaśnia uczniom znaczenie słów: konwencja posługując się Słownikiem języka polskiego). Wyjaśnia, że 20.11.1989 roku powstał dokument, określający prawa dziecka. Podaje, kto i w jakich okolicznościach go uchwalił. Zwraca uwagę, iż obowiązkiem władz polskich jest chronienie zapisanych w niej praw wszystkich dzieci.

Prezentacja Konwencji Praw Dziecka-

http://www.unicef.org/magic/resources/CRC_polish_language_version.pdf

Nauczyciel czyta tylko wybrane fragmenty dokumentu i wyjaśnia poszczególne pojęcia i terminy.

6. Zabawa ruchowa ze śpiewem- popularny pios „*Ojciec Wirgiliusz*”.

7. „Metaplan”- *Prawa dziecka w Polsce*

Uczniowie zastanawiają się wspólnie nad podanym problemem: Prawa dziecka w Polsce. Najpierw każdy zapisuje na karteczkach samoprzylepnych i przykleja swoje spostrzeżenia na wspólny plakat pod hasłem: Jak jest? Poczynam następuje dyskusja na ten temat. Dzieci przytaczają przykłady zaobserwowane w życiu codziennym. Dalej uczniowie zastanawiają się: Jak powinno być? (i znów swoje propozycje zapisane na karteczkach wklejają w odpowiednie miejsce na wspólnym plakacie) Po omówieniu pomysłów, dzieci zastanawiają się: Co można zrobić, żeby zmienić tą sytuację? Propozycje dzieci nauczyciel zapisuje na plakacie. Po wypełnieniu całego plakatu następuje dyskusja- analiza i refleksja.

8. Uczniowie w grupach (dobór dzieci do poszczególnych grup metodą wyliczanki: 1, 2, 3, 4) pracują nad plakatem ilustrującym *Do czego mam prawo jako dziecko?*

Nauczyciel przygotowuje dla każdego zespołu hasła związane z prawami dziecka. Uczniowie obrysowują na szarych papierach jednego kolegę z grupy- w tym szablonie wpisują lub wklejają swoje prawa, ozdabiając postać rysunkami ilustrującymi sytuacje przestrzegania lub też łamania ich praw przez dorosłych. (hasła oraz przykład plakatów- Załącznik nr 2)

Podczas pracy nauczyciel włącza dowolną muzykę relaksacyjną lub piosenkę zespołu „*Pod budą*” pt.: „*List do świata*”.

Po skończonym zadaniu grupy prezentują powstałe prace- następuje ocena koleżeńska. Wszystkich należy docenić za włożony wkład pracy i pomysły.

Prawa dziecka mogą być wyeksponowane w klasowej galerii lub na korytarzu szkolnym (uczniowie klas starszych będą mogli podczas przerw utrwalac wiedzę dotyczącą swoich praw). Do tej części zajęć można zaprosić rodziców- dzieci wspólnie z dorosłymi mogą pracować nad plakatami.

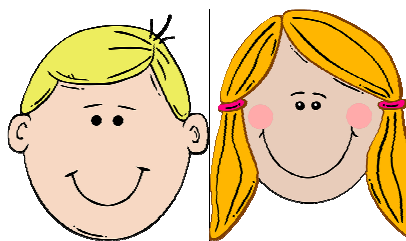
artystyczno-
ruchowe

polonistyczno-
komunikacyjne

artystyczno-
ruchowe

<p>9. <i>Do kogo mogę zwrócić się z prośbą o pomoc?</i>- „giełda pomysłów” dzieci. Opowiadanie nauczyciela o instytucjach, osobach, które pomagają dzieciom w trudnych sytuacjach, gdy ich prawa zostaną w jakiś sposób naruszone (rodzice, wychowawca, szkolny Rzecznik Praw Ucznia, pedagog szkolny, policja, pielęgniarka, Rzecznik Praw Dziecka) Poznanie numeru Dziecięcego telefonu zaufania: 0800 12 12 12.</p> <p>10. Losowanie przez zespoły opisu sytuacji, w których przedstawione są sytuacje nie przestrzegania lub łamania praw dzieci. (Dobierają się w zespoły losując karteczki z „emotkami”).- Załącznik nr 3</p> <p>Dzieci czytają opis, naradzają się i wspólnie według własnego pomysłu- za pomocą krótkiej scenki dramatycznej improwizują tę sytuację. Zadaniem pozostałych dzieci jest odgadnięcie jakie prawo zostało naruszone i wskazanie osoby lub instytucji, którą należy powiadomić.- Załącznik nr 4</p> <p>(Jeżeli uczniowie chcą mogą sami zaproponować i przedstawić jeszcze inną sytuację naruszania praw dziecka.)</p> <p>11. Ewaluacja zajęć- „<i>Klasowi raperzy</i>”² Uczniowie dobierają się w pary. Każda para ma 3 minuty na ułożenie krótkiego tekstu na temat: „<i>Co najważniejszego zapamiętałem na dzisiejszej lekcji?</i>”. Następnie swój tekst „rapują” (melorecytacja) na forum klasy.</p>	<p>polonistyczno- komunikacyjne</p> <p>artystyczno- ruchowe</p>
--	---

Wiersz do powielenia dla każdego ucznia.

M. Brykczyński „Prawa dziecka”

Niech się wreszcie każdy dowie
I rozpowie w świecie całym,
Że dziecko to także człowiek,
Tyle, że jeszcze mały.
Dlatego ludzie uczeni,
Którym za to należą się brawa,
Chcąc wielu dzieci los zmienić,
Spisali dla was mądre prawa.
Więc je na co dzień i od święta,
Spróbujcie dobrze zapamiętać.
Nikt mnie siłą nie ma prawa zmuszać do niczego,
A szczególnie do robienia czegoś niedobrego.
Mogę uczyć się wszystkiego, co mnie zacieka
I mam prawo sam wybierać, z kim się będę bawić.
Nikt nie może mnie poniżyć, krzywdzić, bić wyzywać,
I każdego mogę na ratunek wzywać.
Jeśli mama albo tata, już nie mieszka z nami,
Nikt nie może mi zabraniać spotkać ich czasami.
Nikt nie może moich listów czytać bez pytania,
Mam też prawo do tajemnic i własnego zdania.
Mogę żądać aby każdy uznał moje prawa
A gdy różnią się od innych, to jest moja sprawa.
Tak się tu w wierszu poukładały,
Prawa dla dzieci na całym świecie,
Byście w potrzebie z nich korzystały
Najlepiej jak umiecie.

Przykładowe hasła związane z prawami dziecka:

prawo do życia i rozwoju
prawo do wychowania w rodzinie
prawo do prywatności
prawo do nauki
prawo do tożsamości
prawo do życia bez przemocy i poniżania
prawo do informacji
prawo do wypowiedzi
prawo do ochrony zdrowia
prawo do wypoczynku i czasu wolnego
prawo do swobody myśli sumienia i religii
prawo do stowarzyszania
prawo do znajomości swoich praw

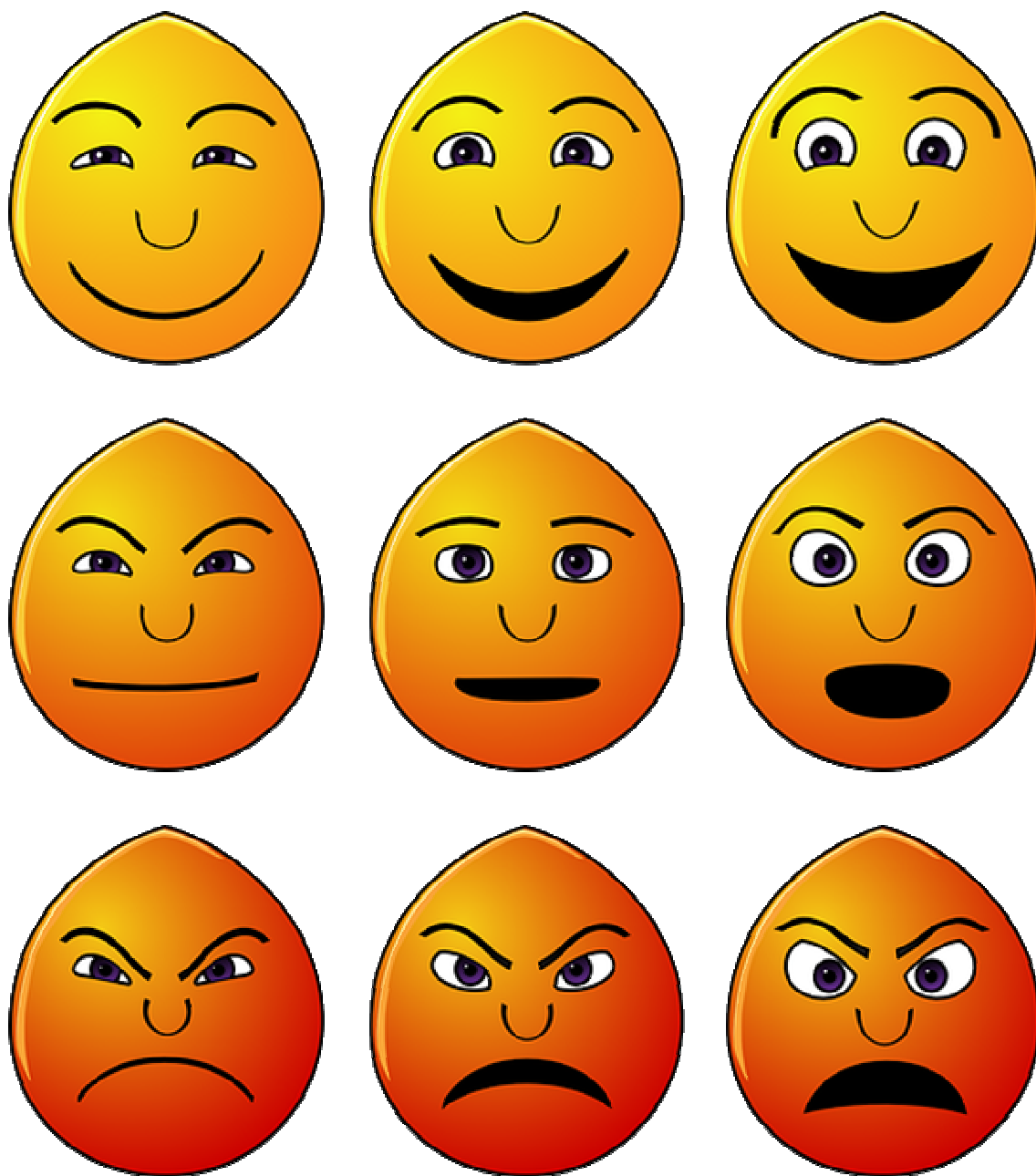
Przykłady prac dzieci do tematu: *Do czego mam prawo jako dziecko?*

„Emotki” do powielenia i wycięcia- losowanie grup. Należy dostosować ich ilość do liczebności klasy i do ilości grup.

Przykładowe opisy sytuacji do scenek dramowych:

1. Janek często zasypia na lekcji. Kiedyś opowiedział koledze, że codziennie wracając ze szkoły musi pomagać tacie w gospodarstwie. Ciężko pracuje na polu, a wieczorem razem z dziadkiem karmi zwierzęta w chlewie. Nie ma czasu przygotować się do zajęć.
2. Kasia dostała na urodziny telefon. Pewnego dnia podczas wspólnego obiadu z rodziną dostała SMS-a. Mama zabrała komórkę i głośno przeczytała wszystkim treść wiadomości od koleżanki dziewczynki.
3. Ola zgubiła swoją nową czapkę. Boi się powiedzieć o tym tacie. Zawsze bardzo na nią krzyczy.
4. Wiktor przyszedł ze szkoły i zobaczył na stole pustą kopertę zaadresowaną na niego. Mama chłopca otwarła kopertę i przeczytała list.